

Fria vandringsvägar för kustfisk i Lakabäckarna

Länsstyrelsen i Västerbotten | 010 225 40 00 | vasterbotten@lansstyrelsen.se

Kust | Umeå kommun | Havsområdesnummer 25042

Bild: Fiskarter såsom gädda och abborre lever i havet och vandrar upp till kustnära sjöar och laguner för lek på våren (foto: Anniina Saarinen).

Projektområde

Kusten i Västerbotten är bland de mest exploaterade i hela Sverige. Flera kustnära vatten i Umeå kommun är idag påverkade av människan bland annat genom bebyggelse, dikningar, fellagda vägtrummor, dammar, vägbankar och utsläpp av gödande ämnen. Detta ställer till problem bland annat för fisken, som lever i havet, men som vandrar upp till kustnära sötvatten för lek. Projektområdet innefattar två kustmynnande bäckar i Umeå kommun, som båda heter "Lakabäcken". Troligtvis har bäckarna historiskt utnyttjats av varmvattenfiskar såsom abborre, gädda och mört samt den rödlistade arten lake.

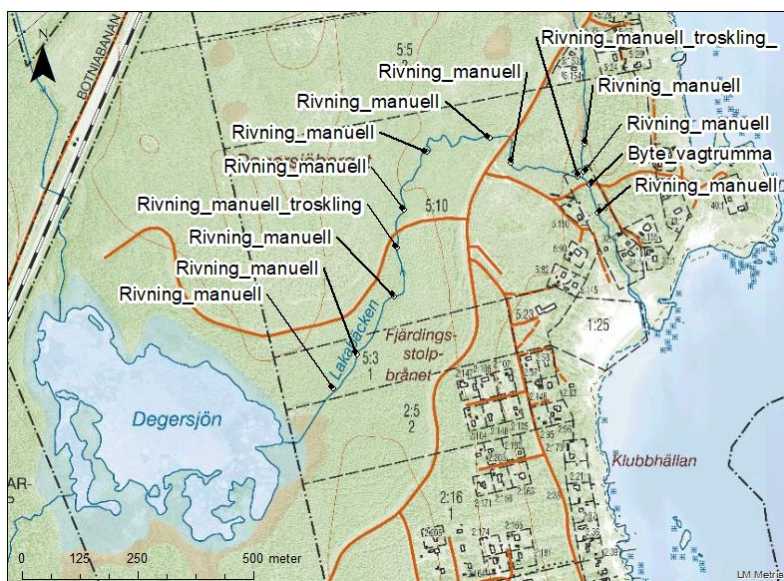

Länsstyrelserna

Lakabäcken norr om Hörnefors

Utloppskoordinater (SWEREF99TM) 7067924, 747215

Precis norr om Hörnefors rinner Lakabäcken från Degersjön till havet i Mjöleffjärden. Umeå kommun har i ett LOVA-projekt karterat åtgärdsbehov i denna bäck (se kartan nedan).

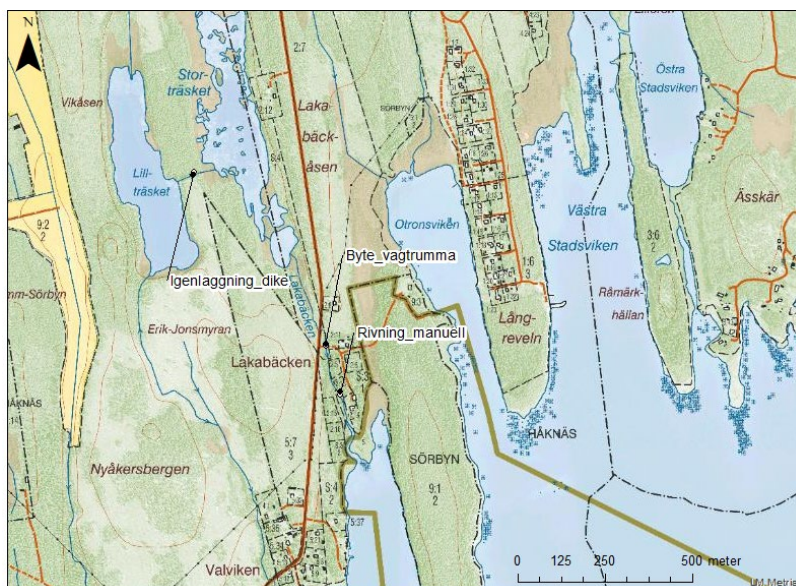

Enligt Länsstyrelsens truminventeringar utgör trumman ett definitivt vandringshinder för fisk. Genom att byta den dåliga trumman till en halvtrumma kan fiskvandring i bäcken säkras. Små manuella åtgärder i form av borttagning av bråte och tröskling av bäcken kommer ytterligare förbättra fiskens vandring upp till Degersjön.

Lakabäcken söder om Norrbyn

Utloppskoordinater (SWEREF99TM) 7055456, 737358

Precis söder om Norrbyn finns en till bäck som heter Lakabäcken. Den rinner ner från sjöarna Lillträsket och Storträsket till det marina reservatet Örefjärden-Snöan skärgården. Även här har Umeå kommun i ett LOVA-projekt karterat åtgärdsbehov (se kartan nedan).

Enligt Länsstyrelsens truminventeringar utgör också denna trumma ett definitivt vandringshinder för fisk. Genom att byta den dåliga trumman till en halvtrumma kan fiskvandring i bäcken säkras. Därtill finns det ett dike mellan Lillträsket och Storträsket som skulle kunna läggas igen så att Lillträsket skulle få en högre vattennivå och vattnet skulle börja rinna till Storträsket längs den naturliga bäckfåran söder om diket. Små manuella åtgärder i form av borttagning av damrester precis nedströms om trumman kommer ytterligare förbättra fiskens vandring upp till Lill- och Storträsket.

Orsak till åtgärder

Kustområden är under ett hårt exploateringsstryck och speciellt hotade är varmvattenfiskarnas lek- och uppväxtmiljöer. Kustmynnande bäckar är vandringsvägar för fiskarter som lever i havet men som leker i kustnära sötvatten. I många fall finns det fellagda vägtrummor som utgör partiella eller definitiva vandringshinder. Dessa kan bytas till halvtrummor och på det sättet kan man med enkla medel göra en stor skillnad för fiskens lekmöjligheter och därmed stärka populationerna ute i havet. Även rätade och dikade vattendrag kan utgöra vandringshinder vid låga och höga flöden. I låga flöden kan diken bli helt torrlagda medan vid höga flöden kan flödes hastigheterna vara för stora för att fisken skulle lyckas vandra upp. Småbråte kan också utgöra hinder för fiskvandring och dessa kan enkelt åtgärdas manuellt.

Vad vi vill förbättra

Målsättningen med åtgärderna är att förbättra vandringsmöjligheterna framförallt för varmvattenfiskar som på våren vandrar upp från havet till kustnära sötvatten för att leka. Åtgärderna förväntas på det sättet förbättra lekmöjligheterna vilket i det långa loppet skulle bidra till starkare fiskpopulationer i havet.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Lakabäcken norr om Hörnefors

Aktiviteterna:

- Aktivitet 1. Provfiske med ryssjor
- Aktivitet 2. Projektering (framtagande av detaljerad åtgärdsplan)
- Aktivitet 3. Förankring med sakägare (markägare, vägförening m.fl.)
- Aktivitet 4. Sökande av nödvändiga tillstånd
- Aktivitet 5. Manuell utrivning av bråteshinder
- Aktivitet 6. Manuell tröskling av bäcken
- Aktivitet 7. Byte av trumma till en halvtrumma
- Aktivitet 8. Besiktning genom provfiske med ryssjor

Lakabäcken söder om Norrbyn

Aktiviteterna:

- Aktivitet 9. Provfiske med ryssjor
- Aktivitet 10. Projektering (framtagande av detaljerad åtgärdsplan)
- Aktivitet 11. Förankring med sakägare (markägare, vägförening m.fl.)
- Aktivitet 12. Sökande av nödvändiga tillstånd
- Aktivitet 13. Igenläggning av diket
- Aktivitet 14. Manuell borttagning av dammrester
- Aktivitet 15. Byte av trumma till en halvtrumma
- Aktivitet 16. Besiktning genom provfiske med ryssjor

Planerad uppföljning

Efter utförda åtgärder kommer enskilda objekt besiktas för att säkerställa att åtgärderna haft rätt effekt och vandringshinder tagits bort. Varje objekt ska även provfiskas med en ryssja uppströms om de gamla hindren. I framtiden kommer uppföljning fortsättas i mån av finansiering.

I samverkan med

Projektet kommer ske i samverkan med Umeå kommun och berörda fastighetsägare.